

ΑΠΟΨΗ

Κατοχυρώνονται τα συμφέροντα των καταναλωτών

Του Σ. ΚΟΣΜΙΔΗ

Πρωθυπουργού. Η προτεινόμενη από διάφορες πηγές βελτίωση του συντονισμού των διαφόρων υπηρεσιών που σήμερα ασχολούνται(;) με το αντικείμενο του ποιοτικού ελέγχου οδηγεί στη διατήρηση των ίδιων αγκυλώσεων. Απαιτείται γενναία παρέμβαση και αυτή συνίσταται στην ίδρυση ενιαίου φορέα ελέγχου ποιότητας τροφίμων (ΕΦΕΤ) με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι επικαλυπτόμενες σε μεγάλη κλίμακα αρμοδιότητες των διαφόρων υπηρεσιών.

Έργο του φορέα είναι η εφαρμογή συνολικής πολιτικής στον έλεγχο της ποιότητας των τροφίμων, με στόχο την προστασία της υγείας και την προάσπιση των συμφερόντων των καταναλωτών. Ως «τρόφιμα» ορίζονται τα βρώσιμα ή πόσιμα αγαθά που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή του ανθρώπου. Ο έλεγχος της ποιότητας πραγματοποιείται στους χώρους παραγωγής, μεταποίησης, συσκευασίας, αποθήκευσης, συντήρησης, διακίνησης, ως τη διάθεση του τελικού προϊόντος στον καταναλωτή, είτε σε χώρους μαζικής εστίασης είτε σε σημεία πώλησης.

Στον ΕΦΕΤ υπάγονται και τα νωπά γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα από τη διάθεσή τους στην αγορά, καθώς και τα γενητικά μεταλλαγμένα τρόφιμα.

Σ Ε ΜΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΗ έρευνα σε καταναλωτές διαφόρων στρωμάτων με το ερώτημα «γνωρίζετε αν και ποιος φορέας ελέγχει ποιοτικά τα τρόφιμα, τα ποιά και άλλα συναφή προϊόντα»; η συντριπτική απάντηση θα ήταν «κανένας δεν ελέγχει». Στην καλύτερη περίπτωση η απάντηση θα ήταν «το Γενικό Χημείο του Κράτους» ή «το υπουργείο Υγείας» ή «το υπουργείο Γεωργίας» ή «το υπουργείο Ανάπτυξης» ή «οι κτηνίατροι του υπουργείου Δημόσιας Τάξης».

Η αλήθεια είναι ότι πολλοί φορείς έχουν αρμοδιότητα σε ελέγχους ποιότητας, που όμως δεν την ασκούν καθόλου ή την ασκούν ευκαιριακά, απρογραμμάτιστα, ασυντόνιστα, ατελέσφορα, καθυστερημένα.

Ο πολίτης-καταναλωτής, ανάμεσα σε άλλες ανασφάλειές του (απασχόληση, εγκληματικότητα κλπ.), αισθάνεται απροσπάτευτος και ανασφαλής για την υγεία του, από την ασυδοσία παραγωγών και εμπόρων προϊόντων ακατάλληλων ή και επικίνδυνων για ανάληψη. Παράλληλα ο επιμελής παραγωγός και έμπορος αισθάνεται άνισο και αθέμιτο τον ανταγωνισμό από τον συνάδελφό του που ελάχιστα ευαισθητοποιείται στις υποχρεώσεις του για την ασφάλεια και υγιεινή των προϊόντων του.

Οι προδιαγραφές και οι κανόνες κυκλοφορίας είναι θεσπισμένα με αυστηρότητα (γενδείξεις σύνθεσης, ημερομηνίες παραγωγής και λήξης, περιβαλλοντική προστασία κλπ.). Οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπλουτίζουν το θεσμικό πλαίσιο. Ωστόσο στην Ελλάδα απουσιάζει ο έλεγχος.

Η επικακτικότητα της ανάγκης αυστηρού και αποτελεσματικού ελέγχου τροφίμων, ποτών κλπ. έχει επισημανθεί στην Ελλάδα εδώ και περίπου 20 χρόνια. Ο ίδιος ο σημερινός Πρωθυπουργός κατ'επανάληψη ανέλαβε πρωτοβουλίες για την υλοποίηση της ιδέας της σύστασης ενιαίου φορέα με αντικείμενο τον έλεγχο αυτών. Οι πρωτοβουλίες αυτές προαέκρουαν είτε σε συντεχνιακά συμφέροντα είτε σε αναβλητικότητα είτε σε διαγκωνισμούς για τον κυρίαρχο ρόλο.

Ήδη το θέμα είναι ώριμο για συζήτηση και λήψη οριστικής απόφασης σε κυβερνητικό όργανο, με εισηγήση του ίδιου του

Ο κ. Σωκράτης Κοσμίδης είναι Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο ΕΦΕΤ επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις και εκπροσωπεί την Ελλάδα στους διεθνείς οργανισμούς.

Ορισμένα ερωτήματα τώρα που τίθενται και χρήζουν απόφασης:

α) Ποιο υπουργείο εποπτεύει τον ΕΦΕΤ;

Δύο υπουργεία νομιμοποιούνται στην εποπτεία - το υπουργείο Ανάπτυξης και το υπουργείο Γεωργίας. Προσωπική μου άποψη είναι ότι το υπουργείο Ανάπτυξης είναι αρμοδιότερο, γιατί σε αυτό υπάγεται η προστασία καταναλωτή.

β) Ποιο είναι το εύρος των ελεγχόμενων προϊόντων;

Προς το παρόν προκρίνεται να περιορισθεί ο ΕΦΕΤ στα «τρόφιμα», όπως ο όρος αυτός οριοθετείται διεθνώς.

γ) Ποια είναι η γεωγραφική έκταση της αρμοδιότητας του ΕΦΕΤ;

Αυτή θα είναι οριζόντια και θα αφορά όλη την επικράτεια. Συνιστώνται Γραφεία Ποιότητας Τροφίμων στις Περιφέρειες υπό τον Περιφερειάρχη. Οι ελεγκτικές αρμοδιότητες που εκχωρήθηκαν στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, αν και μη αφορώσε «τοπικές υποθέσεις», παραμένουν ως έχουν, εντασσόμενες στον προγραμματισμό ελέγχου.

δ) Είναι σκόπιμη η ένταξη των εργαστηρίων του Γενικού Χημείου του Κράτους και άλλων εργαστηρίων στον ΕΦΕΤ;

Προτείνεται η διατήρηση του ΓΧΚ, το οποίο ασχολείται και με εργαστηριακούς ελέγχους σε άλλους τομείς.

Η εξέλιξη της λειτουργίας του ΕΦΕΤ εν καιρώ θα απαντήσει πιθανώς διαφορετικά στα παραπάνω ερωτήματα. Η αποτελεσματικότητά του θα οδηγήσει στη διεύρυνση του αντικείμενου του και σε άλλα προϊόντα.

Στην αγορά της ποικιλίας και αφθονίας τροφίμων, ο ΕΦΕΤ καλείται να προστατεύσει τον πολίτη και τον υγιή ανταγωνισμό και να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας.

Η ίδρυση του ΕΦΕΤ αποτελεί βήμα εκσυγχρονισμού και ανανέωσης των υπηρεσιών προς τον πολίτη-καταναλωτή, ο οποίος καλείται να κινητοποιηθεί και να ευαισθητοποιηθεί για την επιτυχία της πρωτοβουλίας αυτής. Οι ενώσεις καταναλωτών καλούνται να συντονίσουν και να διευρύνουν τη δράση τους μέσα από τον νέο φορέα, του οποίου τη σύσταση εδώ και χρόνια επιζητούν.